

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Факультет програмної інженерії та бізнесу

Кафедра економіки та публічного управління

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

магістра
(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ВЕЛИКОГО МІСТА»

ХАІ.601.667пуа.24О.281.196413 ПЗ

Виконав: здобувач 2 курсу групи 667пуа

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

(код та найменування)

Освітньо-професійна програма:

«Управління та адміністрування регіональних економічних систем»

(найменування)

Стрельцов В. О.

(прізвище й ініціали здобувача)

Керівник: Дегтяр А.О.

(прізвище й ініціали)

Рецензент: Дзюндзюк В.Б.

(прізвище й ініціали)

Харків – 2024 року

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Факультет програмної інженерії та бізнесу

(повне найменування)

Кафедра економіки та публічного управління

(повне найменування)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

(найменування)

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

(код та найменування)

Освітня програма «Управління та адміністрування регіональних економічних систем»

(найменування)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Вероніка КОВАЛЬЧУК

(ім'я та прізвище)

(підпис)

«07» жовтня 2024р.

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Стрельцова Володимира Олександровича

(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема кваліфікаційної роботи
«СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ВЕЛИКОГО МІСТА»

1. Керівник кваліфікаційної роботи: Дегтяр А.О., д. наук держ. упр., професор
затверджені наказом Університету «28» жовтня 2024 року №1980-уч
2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи « 1 2 » грудня 2024 року
3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи: чинне законодавство, матеріали
виробничої практики, періодична література, статистичні дані, інші джерела.
4. Зміст пояснювальної записки: теоретичні засади стратегічного управління
розвитком великих міст, практичні аспекти стратегічного управління розвитком
великого міста, удосконалення стратегічного управління розвитком великого міста.
5. Перелік графічного матеріалу: Презентація кваліфікаційної роботи в Power
Point

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Основний	Дегтяр А.О., професор каф. 601	08.10.2024	12.12.2024

Нормоконтроль Дегтяр А.О. «09» грудня 2024 р.
(підпис) (ініціали та прізвище)

6. Дата видачі завдання «08» жовтня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітки
1.	Дослідження основних літературних джерел затеомою кваліфікаційної роботи	09.10.2024 - 20.10.2024	виконано
2.	Розділ 1 Теоретичні засади стратегічного управління розвитком великих міст	21.10.2024 – 03.11.2024	виконано
3.	Розділ 2 Практичні аспекти стратегічного управління розвитком великого міста	04.11.2024 – 14.11.2024	виконано
4.	Розділ 3 Удосконалення стратегічного управління розвитком великого міста	15.11.2024 – 29.11.2024	виконано
5.	Висновки	30.11.2024 – 01.12.2024	виконано
6.	Оформлення графічного матеріалу	02.12.2024– 03.12.2024	виконано
7.	Оформлення пояснювальної записки	04.12.2024 – 05.12.2024	виконано
8.	Одержання відгуку керівника та рецензії	06.12.2024 – 07.12.2024	виконано
9.	Нормоконтроль	08.12.2024 – 09.12.2024	виконано
10.	Підготовка до передзахисту та передзахист	10.12.2024 – 12.12.2024	виконано
11	Підготовка до захисту	13.12.2024 - 22.12.2024	виконано

Здобувач Володимир СТРЕЛЬЦОВ
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник роботи Андрій ДЕГТЯР
(підпис) (ім'я та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра: 83 с., 1 рис., 83 джерела.

Тема кваліфікаційної роботи «Стратегічне управління розвитком великого міста»

Об'єкт дослідження – розвиток великого міста.

Предмет дослідження – стратегічне управління розвитком великого міста в Україні.

Метою магістерської роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних заходів щодо стратегічного управління розвитком великого міста в сучасних умовах.

Методи дослідження - комплексне поєднання загальнонаукових і спеціальних методів. Метод системного аналізу та порівняння дав змогу проаналізувати теоретичні засади управління розвитком великих міст, ступінь наукової розробленості даної проблематики у вітчизняних і зарубіжних джерелах. Структурно-функціональний аналіз використано для обґрунтування організаційної структури управління у великому місті; метод моделювання – з метою надання пропозицій щодо напрямів удосконалення управління розвитком великих міст; класифікації та групування – для характеристики сучасного стану здійснення публічного управління у великих містах. Завдяки історичному та діалектичному методам виявлено сучасні тенденції розвитку державної політики щодо функціонування великих міст.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що розроблені й теоретично обґрунтовані наукові положення, висновки та рекомендації можуть бути основою для вирішення актуальних завдань прикладного характеру, зокрема з питань удосконалення та підвищення ефективності діяльності суб'єктів управління щодо реалізації функцій держави і забезпечення суспільних потреб на відповідній території, у тому числі на засадах публічності та демократизації, що передбачає участь громадськості в управлінні публічними справами й ухваленні управлінських рішень.

ABSTRACT

Master's qualification work: 83 pages, 1 figures, 83 sources.

The topic of the qualification work "Strategic management of the development of a large city"

The object of research is the development of a large city.

The subject of the study is strategic management of the development of a large city in Ukraine.

The aim of the master's work is theoretical substantiation and development of practical measures for the strategic management of the development of a large city in modern conditions.

Research methods are a complex combination of general scientific and special methods. The method of systematic analysis and comparison made it possible to analyze the theoretical principles of managing the development of large cities, the degree of scientific development of this issue in domestic and foreign sources. Structural and functional analysis was used to substantiate the organizational structure of management in a large city; the modeling method - with the aim of providing suggestions on ways to improve the management of the development of large cities; classification and grouping - to characterize the current state of public administration in large cities. Thanks to historical and dialectical methods, modern trends in the development of state policy regarding the functioning of large cities have been revealed.

The practical significance of the obtained results is that the developed and theoretically grounded scientific provisions, conclusions and recommendations can be the basis for solving topical tasks of an applied nature, in particular, on issues of improving and increasing the efficiency of the activities of management entities in the implementation of state functions and provision of public needs on the relevant territory, including on the basis of publicity and democratization, which involves the participation of the public in the management of public affairs and the adoption of administrative decisions.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	
РОЗВИТКОМ ВЕЛИКИХ МІСТ	10
1.1. Поняття та сутність стратегічного управління розвитком міст	10
1.2. Сучасний стан досліджень у галузі розробки стратегічних планів розвитку міст	18
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	
РОЗВИТКОМ ВЕЛИКОГО МІСТА	27
2.1. Місце і роль великого міста у соціально-економічному розвитку держави	27
2.2. Сучасний досвід стратегічного управління розвитком великих міст ...	35
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	
РОЗВИТКОМ ВЕЛИКОГО МІСТА	45
3.1. Методичний підхід до стратегічного управління розвитком сучасного великого міста	45
3.2. Стратегічний план розвитку великого міста (на прикладі м. Харкова)	53
ВИСНОВКИ.....	68
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	71

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах розвитку процесів державотворення, поглиблення світових глобалізаційних та урбанізаційних процесів особливого значення набувають проблеми публічного управління у великих містах, або містах-мегаполісах. Нинішній стан економічного і соціального розвитку великих міст України не дає можливості повністю задовольнити навіть мінімальні соціальні потреби населення. Передусім це пов'язано з відсутністю ефективних механізмів формування та реалізації публічного управління у великих містах, яке значною мірою може визначати економічне зростання великого міста і країни в цілому.

Проведення радикальних економічних реформ, створення нового формату багаторівневої громадянської інтеграції, трансформація інфраструктури суспільних відносин і відновлення довіри до системи державного управління в Україні потребують особливої уваги до управління розвитком великих міст. Стандартні механізми управління розвитком таких міст уже не можуть забезпечити виконання тих важливих функцій, які мегаполіси виконують у соціально-політичному та економічному житті держави, що актуалізує пошук нових релевантних методів розвитку в цих територіальних утвореннях. Дієвість управління у великих містах передусім залежить від результативної роботи органів публічної влади, спрямованих на досягнення конкурентних переваг і підвищення інвестиційної привабливості міста, що, у свою чергу, вимагає запровадження підходів та інструментів стратегічного управління. Відтак, обрана тема магістерської роботи є безумовно актуальною і своєчасною.

Мета і завдання дослідження. Метою магістерської роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних заходів щодо стратегічного управління розвитком великого міста в сучасних умовах.

Для досягнення мети було визначено такі завдання дослідження:

- визначити теоретичні засади стратегічного управління розвитком великих міст;
- виявити чинники, що впливають на стратегічне управління великими містами та їх розвитком;
- проаналізувати сучасний стан і проблеми стратегічного управління розвитком великих міст в Україні;
- узагальнити зарубіжний досвід стратегічного управління розвитком великих міст;
- запропонувати напрями удосконалення стратегічного управління розвитком великих міст в Україні.

Об'єкт дослідження – розвиток великого міста.

Предмет дослідження – стратегічне управління розвитком великого міста в Україні.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження є праці вітчизняних та зарубіжних дослідників у галузі державного управління, регіонального розвитку, місцевого самоврядування, соціології, економіки, права, історії, матеріали науково-практичних конференцій тощо.

Реалізація мети та завдань магістерської роботи здійснювалася шляхом комплексного поєднання загальнонаукових і спеціальних методів. Метод системного аналізу та порівняння дав змогу проаналізувати теоретичні засади управління розвитком великих міст, ступінь наукової розробленості даної проблематики у вітчизняних і зарубіжних джерелах. Структурно-функціональний аналіз використано для обґрунтування організаційної структури управління у великому місті; метод моделювання – з метою надання пропозицій щодо напрямів удосконалення управління розвитком великих міст; класифікації та групування – для характеристики сучасного стану здійснення публічного управління у великих містах. Завдяки

історичному та діалектичному методам виявлено сучасні тенденції розвитку державної політики щодо функціонування великих міст.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що розроблені й теоретично обґрунтовані наукові положення, висновки та рекомендації можуть бути основою для вирішення актуальних завдань прикладного характеру, зокрема з питань удосконалення та підвищення ефективності діяльності суб'єктів управління щодо реалізації функцій держави і забезпечення суспільних потреб на відповідній території, у тому числі на засадах публічності та демократизації, що передбачає участь громадськості в управлінні публічними справами й ухваленні управлінських рішень.